

۲۲۹۴۹۴۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر علی سوری - دکتر محسن ابراهیمی

سرشناسه	: سوری، علی، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست/ علی سوری، محسن ابراهیمی.
مشخصات نشر	: تهران: نور علم، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۲ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۶۹-۱
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۵۱ - ۲۵۴؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	: منابع طبیعی پایان پذیر سیاست محیط زیست اقتصاد محیط زیست
شناسه افزوده	: ابراهیمی، محسن
رده بندی کنگره	: ۷ الف ۹ س HC۸۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۳/۷

عنوان کتاب: اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست

نویسنده: دکتر علی سوری، دکتر محسن ابراهیمی

ناشر: نور علم

شمارگان: ۵۰۰ جلد

طراح جلد: مهندس دلارام پری پیکر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۶۹-۱

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: نصر

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

نشر نور علم: تهران- انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱

فروشگاه: خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- کتاب چرتکه و نور علم — ۰۹۱۲۳۰۷۹۸۴۹ — ۶۶۱۷۴۹۱۰

بخش: قلم سینا - انقلاب - ۱۲ فروردین- ساختمان ۲۸۶ واحد ۴ تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

در صورت عدم دسترسی از طریق تماس با ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها ارسال می شود.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار چاپ دوم
۳	پیشگفتار چاپ اول
۵	مقدمه
۹	فصل اول: سیر اندیشه‌های اقتصادی در مورد منابع طبیعی
۹	۱-۱- مالتوس
۱۰	۱-۲- ریکاردو
۱۳	۱-۳- استنلی جونز
۱۴	۱-۴- پیگو
۱۵	۱-۵- اقتصاددانان خوشبین
۱۷	۱-۶- تفاوت دیدگاه اقتصاددانان خوشبین و بدبین
۱۸	۱-۷- کمیابی منابع طبیعی و روند قیمت‌های آن
۲۲	۱-۸- حفظ منابع طبیعی در راستای توسعه پایدار

فصل دوم: اقتصاد منابع طبیعی تجدیدناپذیر ۲۵

- ۲-۱- شرایط بهره‌برداری مطلوب از منابع طبیعی تجدیدناپذیر ۲۵
- ۲-۲- تعیین مقدار استخراج و مسیر زمانی قیمت ۳۳
- ۲-۳- عوامل مؤثر بر مقدار استخراج ۳۵
- ۲-۳-۱- تغییر در نرخ بهره ۳۵
- ۲-۳-۲- تغییر در هزینه استخراج ۳۷
- ۲-۳-۳- مالیات ۳۹
- ۲-۴- عوامل مؤثر بر مقدار استخراج در دنیای واقعی ۴۱
- ۲-۵- ساختار بازار و استفاده از منابع ۴۳
- ۲-۵-۱- انحصار در محصولات کارخانه‌ای ۴۳
- ۲-۵-۲- انحصار در استخراج منابع تجدیدناپذیر ۴۵
- ۲-۵-۳- کارتل ۴۹
- ۲-۵-۴- کارتل نفت ۵۱
- ۲-۵-۵- عدم اطمینان ۵۴
- مسائل فصل دوم ۵۵

فصل سوم: اقتصاد زمین ۶۵

- ۳-۱- رانت ۶۶
- ۳-۲- معیار بهره‌برداری مطلوب ۶۹
- ۳-۳- بهره‌برداری مطلوب از زمین‌های همگن ۷۰
- ۳-۴- بهره‌برداری مطلوب از زمینهای ناهمگن ۷۴
- ۳-۴-۱- بهره‌برداری مطلوب از زمینهای ناهمگن (تفاوت در مرغوبیت) ۷۴
- ۳-۴-۲- بهره‌برداری مطلوب از زمینهای ناهمگن (تفاوت در موقعیت) ۸۲
- رانت ناشی از موقعیت مکانی ۸۲

۸۳	• تابع رانت - فاصله
۸۶	• بهره‌برداری مطلوب
۸۹	۳-۵- بهره‌برداری مطلوب از زمین بر اساس نوع مالکیت
۸۹	۳-۵-۱- مالکیت خصوصی
۹۱	۳-۵-۲- مالکیت عمومی (دسترسی آزاد)
۹۳	۳-۵-۳- مالکیت دولتی
۹۵	مسائل فصل سوم
۱۰۳	فصل چهارم: اقتصاد ماهیگیری
۱۰۳	۴-۱- حقوق مالکیت
۱۰۶	۴-۲- دسترسی مشترک
۱۰۸	۴-۳- نظریه ایستای اقتصاد ماهیگیری
۱۰۸	۴-۳-۱- منحنی‌های رشد ذخایر آبزیان، صید، درآمد کل و هزینه کل
۱۱۲	۴-۳-۲- حداکثر صید پایدار (معیار پویا-ثابت‌ها)
۱۱۳	۴-۳-۳- صید پایدار بهینه (معیار اقتصاددانان)
۱۱۵	۴-۳-۴- دسترسی مشترک (آزاد) در فعالیت صیادی
۱۱۸	۴-۴- نظریه پویای اقتصاد ماهیگیری
۱۱۸	۴-۴-۱- بهره‌برداری اقتصادی
۱۲۵	۴-۴-۲- دسترسی مشترک (آزاد) و ذخایر تعادلی آبزیان
۱۲۵	۴-۵- منحنی عرضه آبزیان در حالت دسترسی مشترک (آزاد)
۱۲۸	۴-۶- تنظیم و کنترل فعالیت صیادی
۱۲۸	۴-۶-۱- مالیات بر صید
۱۲۹	۴-۶-۲- مالیات بر تلاش صیادی
۱۳۱	۴-۶-۳- تعیین سهمیه صید
۱۳۳	مسائل فصل چهارم

- فصل پنجم: اقتصاد جنگلداری
- ۱۴۱
- ۱-۵- تعریف مدیریت کارا
- ۱۴۲
- ۲-۵- مدل رشد درخت
- ۱۴۲
- ۳-۵- بهره‌برداری اقتصادی از جنگل
- ۱۴۴
- ۱-۳-۵- تعیین زمان بهینه قطع درخت در صورت وجود هزینه کاشت
- ۱۴۴
- ۲-۳-۵- تعیین زمان قطع درخت در صورت وجود هزینه کاشت و برداشت
- ۱۴۷
- ۳-۳-۵- تعیین زمان بهینه قطع درخت در صورت وجود هزینه نگهداری
- ۱۴۹
- ۴-۵- دوره چرخش بهینه سرمایه‌گذاری در کاشت درخت
- ۱۵۰
- مسائل فصل پنجم
- ۱۵۳

- فصل ششم: اقتصاد منابع آب
- ۱۵۷
- ۱-۶- تقاضای آب
- ۱۵۷
- ۱-۱-۶- تقاضای آب برحسب کاربردهای آن
- ۱۵۷
- تقاضای آب شهری
 - تقاضای آب صنعتی
 - تقاضای آب کشاورزی
 - تقاضای تفریحی و زیست محیطی
- ۱۵۷
- ۲-۱-۶- تقاضای آب برحسب مصارف نهایی و واسطه‌ای آن
- ۱۶۰
- آب به عنوان یک کالای نهایی مصرف
 - آب به عنوان کالای واسطه‌ای
- ۱۶۳
- ۲-۶- عرضه آب
- ۱۶۵
- ۱-۲-۶- آبهای جاری یا آبهای سطحی
- ۱۶۶
- ۲-۲-۶- آب زیرزمینی
- ۱۶۶
- ۲-۲-۶- نمک زدایی آب
- ۱۶۶
- ۴-۲-۶- سیلاب
- ۱۶۷

- ۱۶۸ ۶-۳- تحلیل یک شبکه تأمین آب با کیفیت معین
 ۱۷۱ ۶-۴- استخراج منحنی عرضه کوتاه مدت آب
 ۱۷۲ ۶-۵- بازار آب
 ۱۷۸ مسائل فصل ششم

۱۸۳ فصل هفتم: اقتصاد مناظر طبیعی

- ۱۸۴ ۷-۱- فروض مدل بهره برداری از مناظر طبیعی
 ۱۸۵ ۷-۲- تقاضای مناظر طبیعی
 ۱۸۶ ۷-۳- عرضه مناظر طبیعی
 ۱۸۷ ۷-۴- تخصیص مطلوب مناظر طبیعی
 ۱۸۸ ۷-۵- اثر رشد اقتصادی بر تخصیص مطلوب مناظر طبیعی
 ۱۹۱ مسائل فصل هفتم

۱۹۳ فصل هشتم: اقتصاد محیط زیست و سیاست‌ها

- ۱۹۴ ۸-۱- آثار جانبی
 ۱۹۵ ۸-۱-۱- آثار جانبی فنی و پولی
 ۱۹۶ ۸-۱-۲- آثار جانبی خصوصی در مقابل عمومی
 ۱۹۷ ۸-۲- سطح بهینه تخریب محیط زیست
 ۲۰۰ ۸-۳- روشهای دستیابی به سطح بهینه آلودگی
 ۲۰۰ ۸-۳-۱- راه حل چانه زنی
 ۲۰۲ ۸-۳-۲- راه حل قانون عمومی
 ۲۰۴ ۸-۳-۳- راه حل مالیاتی
 ۲۰۶ • مزایای مالیات آلودگی
 ۲۰۷ • معایب مالیات آلودگی

۲۱۰	۴-۳-۸- کنترل مستقیم
۲۱۱	۵-۳-۸- تبلیغات
۲۱۱	۶-۳-۸- مجوزهای بازاری
۲۱۵	مسائل فصل هشتم

۲۲۱	فصل نهم: روشهای ارزیابی هزینه‌ها و منافع محیط زیست
۲۲۳	۱-۹- تحلیل هزینه- فایده
۲۲۴	۲-۹- تحلیل هزینه مؤثر
۲۲۴	۳-۹- قیمت گذاری بر اساس اصل لذت‌گرایی (HPM)
۲۲۸	۴-۹- روش ارزیابی مشروط
۲۳۱	• یک مثال در مورد استفاده از روش ارزیابی مشروط
۲۳۳	۵-۹- تحلیل هزینه مسافرت
۲۳۶	۵-۹- ارزش وجود

۲۳۷	فصل دهم: مسائل بین‌المللی محیط زیست
۲۳۸	۱-۱۰- آلودگی بین‌المللی به عنوان یک مسئله آثار جانبی بین‌المللی
۲۴۰	۲-۱۰- آلودگی بین‌المللی و نظریه بازیها
۲۴۴	مسائل فصل دهم

پیشگفتار چاپ دوم

کتاب حاضر با این هدف تألیف گردیده که بتواند یک کتاب درسی مناسب و ساده برای درس اقتصاد منابع طبیعی باشد. اکنون که نوبت چاپ دوم آن فراهم شده است، به کمک اساتید محترمی که تدریس درس مذکور را به عهده داشته‌اند و با مساعدت دانشجویان عزیز، در نظر است که قدمی در جهت بهبود و تکمیل مباحث برداریم. در این راستا، یک فصل دیگر تحت عنوان اقتصاد منابع آب که از جمله کاستی‌های کتاب به شمار می‌رفت به آن اضافه گردید. همچنین سعی شد تا سایر اشکالاتی که در چاپ اول وجود داشت، به‌ویژه اشکالات وارد شده بر مسائل پایانی فصول و حل آنها، تا حد امکان برطرف گردد. امید است که چاپ جدید این کتاب بتواند برای استفاده‌کنندگان از آن، مفید واقع شود و همچنان با تذکرات ارزشمند خود، ما را در بهبود و تکمیل مباحث یاری نمایند.

علی سوری - محسن ابراهیمی